

ODLOČBA KOMISIJE

z dne 5. aprila 2005

o zahtevku za odstopanje iz odstavka 2(b) Priloge III in člena 9 Direktive Sveta 91/676/EGS o varstvu voda pred onesnaževanjem z nitrati iz kmetijskih virov

(notificirano pod dokumentarno številko K(2005) 1032)

(Besedilo v danskem jeziku je edino verodostojno)

(2005/294/ES)

KOMISIJA EVROPSKIH SKUPNOSTI JE –

ob upoštevanju Pogodbe o ustanovitvi Evropske skupnosti,

ob upoštevanju Direktive Sveta 91/676/EGS z dne 12. decembra 1991 o varstvu voda pred onesnaževanjem z nitrati iz kmetijskih virov⁽¹⁾ in zlasti odstavka 2(b) Priloge III k Direktivi,

ob upoštevanju naslednjega:

(1) Količino gnoja, ki jo država članica letno namerava uporabiti na hektar in se razlikuje od količine, navedene v odstavku 2 Priloge III in pododstavku (a) Priloge III k Direktivi 91/676/EGS, je treba določiti, da ne posega v doseganje ciljev iz člena 1 navedene direktive, ter jo upravičiti na podlagi objektivnih meril, kot so v tem primeru dolge rastne sezone in posevki z visokim sprejemom dušika.

(2) Dne 18. novembra 2002 je Komisija sprejela Odločbo 2002/915/ES⁽²⁾ o zahtevku za odstopanje iz odstavka 2(b) Priloge III in člena 9 Direktive 91/676/EGS. Odstopanje se je uporabljalo v okviru danskega akcijskega programa, sprejetega za leta 1999 do 2003, ki je veljal do 1. avgusta 2004. Dovoljevalo je uporabo živinskega gnojila, ki vsebuje do 230 kg dušika na hektar letno, na določenih govedorejskih gospodarstvih.

(3) Dne 8. januarja 2004 je Danska zaprosila za podaljšanje odstopanja. Ta zahtevek je bil dopolnjen s tehničnimi dokumenti z dne 2. februarja 2004, 2. aprila 2004, 23. aprila 2004, 14. junija 2004, 2. avgusta 2004, 14. septembra 2004 in 4. oktobra 2004.

(4) Šteje se lahko, da je danska zakonodaja, ki prevzema Direktivo 91/676/EGS, v skladu z Direktivo, in da njene določbe veljajo enako za priglašeno odstopanje.

(5) Decembra 2003 je Danska dokončala oceno svojega drugega akcijskega načrta za vodno okolje, v kateri je bil naveden dosežek ciljnega zmanjšanja spiranja nitratov za 48 % v obdobju od 1985 do 2003.

(6) Danski parlamentarni sporazum o tretjem akcijskem načrtu za vodno okolje 2005–2015 je določil cilje za nadaljnje zmanjšanje spiranja nitratov za 13 % v obdobju 2005–2015 ter za zmanjšanje fosfatnega presežka za 50 %.

(7) V skladu s členom 5 Direktive 91/676/EGS je Danska določila akcijske programe, ki bodo zagotavljali skladnost s ciljem največ 50 mg/l nitratov v podtalnici, kakor je določeno v navedeni direktivi.

(8) Rezultati spremljanja in nadzora kažejo, da je bilo v obdobju 2002–2003 v odstopanje, določeno v Odločbi 2002/915/ES, zajetih 1 845 govedorejskih gospodarstev, 213 617 glav živine in 123 068 hektarov, kar je 4 %, 11 % in 5 % vseh teh enot na Danskem.

(9) Izračuni o spiranju nitratov na podlagi raziskave in analize hranil v kmetijskih površinah na referenčnih lokacijah na peščenih in glinenih tleh kažejo, da je bilo v obdobju 1990–2003 spiranje nitratov zmanjšano za 42 % na glinenih in za 52 % na peščenih tleh. To zmanjšanje je potrjeno za obdobje 2002/2003.

(10) Analiza gibanj merjene koncentracije nitratov v vodi iz območij korenin kaže, da se koncentracija stalno zmanjšuje in se približuje 50 mg/l, z letnim zmanjšanjem 3,1 mg/l na glinenih tleh in 6,1 mg/l na peščenih tleh. Koncentracija nitratov v potokih na kmetijskih površinah se je v obdobju 1990–2003 zmanjšala za 29 %. Leta 2003 je bila povprečna koncentracija nitratov v zgornji podtalnici pod 50 mg/l tako na peščenih kot na glinenih tleh.

⁽¹⁾ UL L 375, 31.12.1991, str. 1. Direktiva, kakor je bila spremenjena z Uredbo (ES) št. 1882/2003 Evropskega parlamenta in Sveta (UL L 284, 31.10.2003, str. 1).

⁽²⁾ UL L 319, 23.11.2002, str. 24.

- (11) Po preučitvi danskega zahtevka in zlasti ob upoštevanju izkušenj, pridobljenih z odstopanjem, določenim v Odločbi 2002/915/ES, Komisija meni, da količina gnoja, ki ga predvideva Danska, tj. 230 kg dušika na hektar letno, ne bo posegala v doseganje ciljev iz Direktive 91/676/EGS, če so izpolnjeni nekateri strogi pogoji.
- (12) Ta odločba se uporablja v povezavi z okvirom danskega akcijskega programa, sprejetega za leta 2004 do 2007.
- (13) Odločba 2002/915/ES je prenehala veljati 1. avgusta 2004. Glede na izkušnje, pridobljene na podlagi navedene odločbe, in z namenom zagotoviti, da imajo zadevni živinorejci še naprej koristi od odstopanja, je primerno, da se ta odločba začne uporabljati 2. avgusta 2004.
- (14) Ukrepi, predvideni s to odločbo, so v skladu z mnenjem Odbora za nitrate, ustanovljenega v skladu s členom 9 Direktive 91/676/EGS –

SPREJELA NASLEDNJO ODLOČBO:

Člen 1

Zahtevek Danske, predložen z dopisom z dne 8. januarja 2004, v katerem se Komisija naproša, da dovoli odstopanje iz odstavka 2(b) Priloge III k Direktivi 91/676/EGS, se odobri, pod spodaj določenimi pogoji.

Člen 2

Opredelitve

V tej odločbi se uporabljajo naslednje opredelitve:

- (a) „govedorejske kmetije“ pomeni gospodarstva z več kot tremi glavami živine, pri čemer sta vsaj dve tretjini živine govedi;
- (b) „trava“ pomeni trajno ali začasno travinje (začasno travinje na splošno leži manj kot štiri leta);
- (c) „posevki, podsejani s travo“: žita za silažo, koruza in/ali jari ječmen za silažo, podsejani s travo pred žetvijo (koruza) ali po žetvi, ki delujejo kot dosevek za biološko zadrževanje ostankov dušika pozimi;
- (d) „pesa“ pomeni krmno peso.

Člen 3

Področje uporabe

To odstopanje se uporablja za posamične primere in pod pogoji, predpisanimi v členu 4 do 6, na govedorejskih kmetijah,

kjer kolobarjenje vključuje več kot 70 % posevkov, ki posebno porabljajo dušik in imajo dolgo rastno sezono.

Člen 4

Letna dovoljenja in obveznosti

- Živinorejci vsako leto pristojnim organom predložijo zahtevek za odstopanje.
- Skupaj z navedenim letnim zahtevkom se pisno obvežejo, da bodo izpolnjevali pogoje, predvidene v členih 5 in 6.

Člen 5

Uporaba gnoja in drugih gnojil

Količina živinskega gnojila, ki se vsako leto uporablja na zemljiščih na govedorejskih kmetijah, vključno od živali samih, ne presega količine gnoja, ki vsebuje 230 kg dušika, pod naslednjimi pogoji:

- skupni vnosi dušika morajo biti skladni s potrebami zadevnega posevka po hranilih in s preskrbo iz tal, s tem da je stopnja gnojenja določena 10 % pod optimalno gospodarsko ravnjo;
- za vsako kmetijo je treba voditi načrt in bilanco gnojenja. Načrt, ki opisuje kolobarjenje za obdobje od 1. avgusta do 31. marca naslednjega leta mora biti na voljo pristojnim organom najpozneje do 1. septembra. Do 21. aprila je treba v načrte, ki morajo biti na voljo pristojnim organom, vnesti podatke o predvideni uporabi gnoja in dušikovih gnojil za celotno obdobje. V načrtih kolobarjenja mora biti navedena trava, travnati dosevki ali pesa in drugi posevki, podsejani s travo. V načrtih gnojenja mora biti navedena predvidena potreba po uporabi dušika in fosforja, pri čemer se uporaba dušika določi 10 % pod optimalno ekonomsko stopnjo. Navedena mora biti tudi narava gnojila, ki se bo uporabljalo (npr. živalski gnoj, odpadni proizvodi, kemična gnojila), in priložen okvirni zemljevid z lokacijami posameznih njiv. Načrte je treba popraviti najpozneje sedem dni po vsaki spremembi v kmetijski praksi, da se zagotovi skladnost med načrti in dejansko kmetijsko prakso. Pristojnim organom je treba vsako leto predložiti bilanco gnojenja. Ti predpisi morajo biti vključeni v zakonske odredbe;
- vsaka govedorejska kmetija mora skupaj z letnim zahtevkom predložiti bilanco gnojenja in sprejeti možnost naključnega nadzora;

- (d) vsak govedorejec, ki mu je dodeljeno odstopanje, opravlja občasne analize dušika in fosforja v tleh za namene natančnega gnojenja (vsaj na tri leta na 5 ha zemlje);
- (e) jeseni pred pridelavo trave se gnoja ne nanaša, oranju pa sledijo posevki z visoko potrebo po dušiku.

Člen 6

Pokritost zemljišča

1. Na 70 ali več odstotkih površine, ki je na voljo za uporabo gnoja v zadevnem govedorejskem gospodarstvu, se gojijo trava, travnati dosevki ali pesa in drugi posevki, podsejani s travo z nizkim potencialom spiranja nitratov.
2. Travnati dosevki se ne orjejo pred 1. marcem, da se zagotovi stalni rastlinski plašč obdelovalne površine za povračilo podtalnih jesenskih izgub nitratov in omejitev zimskih izgub.
3. Začasne travinje se orjejo spomladi.
4. Kolobarjenje ne vključuje stročnic in drugih rastlin, ki vežejo atmosferski dušik. To pa ne velja za deteljo v travinju, ki ima manj kot 50 % detelje, in za ječmen/grah, podsejan s travo.

Člen 7

Spremljanje

1. Karti, ki kažeta odstotek govedorejskih kmetij in odstotek kmetijskega zemljišča, zajetega z odstopanjem v vsaki občini na Danskem, se vsako leto posodobita in posredujeta Komisiji. Prvič se predložita v zadnjem četrletju leta 2005.
2. V okviru nacionalnega programa spremljanja kmetijskih površin, ki zajema približno 4 500 ha, se opravljajo raziskave in stalne analize hranil. Referenčne lokacije se izberejo na peščenih in glinenih tleh.
3. Raziskave in stalne analize hranil zagotavljajo podatke o lokalni rabi zemljišč, kolobarjenju posevkov in praksi na govedorejskih kmetijah. Ti podatki se lahko uporabijo za modelno zasnovane izračune obsega spiranja nitratov z njiv, na katerih se

uporablja živinsko gnojilo z do 230 kg dušika na hektar letno, na podlagi znanstvenih načel.

4. Da bi dokazali, da odstopanje ne bo ogrozilo cilja nacionalnega akcijskega programa in Direktive, se vzdržuje mreža za vzorčenje talne vode, potokov in plitve podtalnice, ki je določena za nadzorna mesta kmetijskih površin v skladu z nacionalnim programom nadzora, za zagotavljanje podatkov o vsebnosti nitratov v vodi, ki prihaja iz območij korenin in vstopa v sistem podtalnice.

Člen 8

Poročanje

1. Rezultati nadzora se vsako leto posredujejo Komisiji, skupaj s strnjanim poročilom o načinu vrednotenja (nadzor na ravni govedorejskih kmetij) ter oceno kakovosti vode (na podlagi spremljanja spiranja v območju korenin, kakovosti površinske vode/podtalnice in modelnih izračunov). Na podlagi začetne ocene se prvi rezultati posredujejo do oktobra 2005, drugo poročilo se posreduje do oktobra 2006 in tretje do junija 2008.
2. Komisija bo tako pridobljene rezultate upoštevala pri morebitnem novem zahtevku za odstopanje s strani danskih organov oblasti, ki bo preučen v okviru postopka iz člena 9 Direktive 91/676/EGS.

Člen 9

Veljavnost

To odstopanje začne veljati 2. avgusta 2004. Veljati preneha 31. julija 2008.

Člen 10

Ta odločba je naslovljena na Kraljevino Dansko.

V Bruslju, 5. aprila 2005

Za Komisijo
Stavros DIMAS
Član Komisije